

Evaluering af DM i Fagene - skoleåret 2016/17

Statusnotat april 2017

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

Evaluering af DM i Fagene - skoleåret 2016/17

Statusnotat april 2017

2017

**Evaluering af DM i Fagene - skoleåret
2016/17**

© 2017 Danmarks Evalueringsinstitut

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

Indhold

1	Resumé	5
2	Indledning	6
2.1	Evaluerings formål og undersøgelsesspørgsmål	6
2.2	Metode	7
3	DM i Fagene – skoleåret 2016/17	9
3.1	De deltagende elever	9
3.1.1	De individuelle konkurrencer og holdkonkurrencen tiltrækker forskellige typer	10
3.1.2	En gruppe elever finder ikke DM i Fagene relevant	10
3.2	De deltagende elevers læring	11
3.2.1	Eleverne forventer en sjov oplevelse med andre og styrket faglighed	11
3.2.2	Elevernes læring og motivation styrkes	11
3.2.3	Elever i 8. klasse forventer i højere grad afklarethed gennem DM i Fagene	13
3.3	Inspiration til den gode undervisning	14
3.3.1	Lærerne lader sig inspirere af DM i Fagene	14
3.3.2	Eleverne mødes af opgaver på et højt fagligt niveau	15
3.4	Udvikling af DM i Fagene	16
3.4.1	Information om DM i Fagene er primært personbåret	16
3.4.2	Informationsniveauet har været for lavt	17
3.4.3	Ikke alle deltagere ønsker at være stolte nørd	18
3.5	Udvidelse af DM i Fagene	18
3.5.1	Udvidelse til andre klassetrin skaber udfordringer, som skal overvejes	18
3.5.2	Ønske om udvidelse ud over de tre år	19
3.5.3	God opbakning til en bredere vifte af fag	19
Appendiks		
Appendiks A: Tabelrapport		20

1 Resumé

Dette statusnotat præsenterer erfaringer fra den første afholdelse af DM i Fagene. DM i Fagene er et nyt mesterskab, der giver elever i grundskolen mulighed for at konkurrere i skolens fag. Mesterskabet har til formål at synliggøre forskellige læringsformer og at give eleverne mulighed for at demonstrere deres talenter. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) giver med statusnotatet et indblik i initiativet og modtagelsen af det blandt elever og lærere.

Efter den første afholdelse af DM i Fagene viser evalueringen, at DM i Fagene er et initiativ, der tilgodeser fagligt interesserede elever og elever, der fagligt præsterer godt. Dette bakkes op af opgaverne til mesterskaberne, der af både elever og lærere opleves som gode, faglige opgaver på et højt fagligt niveau. Samtidig viser evalueringen, at de elever, der melder sig til DM i Fagene, er drevet af muligheden for at præstere godt, af konkurrence og af tidspres. Det er dermed i høj grad konkurrenceelementet i DM i Fagene, der tiltaler og motiverer de elever, der melder sig til mesterskaberne.

Eleverne har til DM i Fagene mulighed for at deltage i individuelle mesterskaber eller holdmesterskaber. De individuelle mesterskaber tilgodeser i særlig grad fagligt toppræsterende elever. Samtidig giver holdmesterskaberne mulighed for, at elever, som præsterer godt, men ikke er toppræsterende, kan finde mesterskaberne interessante. I holdkonkurrencen kan eleverne få en oplevelse af sammenhold og et indblik i, hvordan de er med til at løse opgaver i fællesskab.

DM i Fagene er endnu et ungt arrangement, og der er plads til forbedringer, fx med hensyn til organiseringen af arrangementet og med hensyn til informationen, der sendes til de deltagende elever og deres lærere.

Der tegner sig således et billede af et arrangement med potentiale til at blive et godt samlingspunkt for højt fagligt niveau i grundskolens fag. Samtidig giver konceptets udformning og fokus på konkurrence på højt fagligt niveau anledning til at overveje, hvorvidt der findes initiativer, der tilgodeser de fagligt udfordrede elever, som ikke deltager i DM i Fagene.

2 Indledning

Undervisningsministeriet (UVM) har bedt EVA om at gennemføre en evaluering af DM i Fagene.

DM i Fagene er en konkurrence, hvor elever på grundskolens 8. og 9. årgang dystet i skolens fag (foreløbigt dansk, matematik og idræt). Konkurrencen er opdelt i en individuel konkurrence i hvert fag og en samlet holdkonkurrence i alle tre fag. DM i Fagene er inspireret af DM i Skills, og er igangsat for at sætte fokus på skolens fag samt give grundskolens elever mulighed for at demonstrere deres talenter og konkurrere i fagene på flere klassetrin. Elevernes interesse for fagene i grundskolen skal stimuleres gennem deltagelse i DM i Fagene, og mesterskaberne skal bidrage til at understøtte et læringsmiljø, hvor lysten til at dygtiggøre sig bliver opfattet som noget positivt blandt eleverne. Formålet er at udfolde fagene med afsæt i Fælles Mål, demonstrere varierede læringsformer og herigennem give alle elever mulighed for at demonstrere deres talenter i fagene og konkurrere på forskellige faglige niveauer.

DM i Fagene er en projektindsats, der i en treårig periode hvert år afholder danmarksmesterskaber. Første år er DM i Fagene blevet afholdt for 8. og 9. klasser i fagene dansk, matematik og idræt, mens det på længere sigt er intentionen, at DM i Fagene afholdes i alle obligatoriske fag og udvides til flere klassetrin end 8. og 9. klasse. DM i Fagene er finansieret af UVM og afholdes af Konsortiet for DM i Fagene, som består af kommuner og centrale aktører på skoleområdet med Danske Skoleelever (DSE) i spidsen.

Dette statusnotat er en del af evalueringen af DM i Fagene. Ud over dette notat præsenteres endnu et statusnotat i foråret 2018, mens den endelige evalueringsrapport præsenteres i foråret 2019.

Statusnotatet er baseret på en kort spørgeskemaundersøgelse udsendt til de deltagende elever i forbindelse med skolekvalifikationerne i oktober og november 2016 og interviews med deltagende elever og lærere til de deltagende elever i forbindelse med afholdelsen af de regionale mesterskaber og landsmesterskaber i februar 2017.

2.1 Evalueringens formål og undersøgelsesspørgsmål

Evalueringen har to formål. Dels er formålet at give Konsortiet for DM i Fagene viden, der kan kvalificere det løbende arbejde med udviklingen af DM i Fagene. Dette skal ske ud fra en vurdering af, om og hvordan indsatsen skaber gode rammer for udfoldelsen af fagene, for varierede læringsformer og for elevernes mulighed for at demonstrere deres talenter i fagene og konkurrere på forskellige faglige niveauer, samt hvilken betydning elever og lærere vurderer, at DM i Fagene har for de deltagende elevers læring og motivation. Dels er formålet at kunne præsentere analyser, der giver UVM mulighed for at vurdere udbyttet af indsatsen og på det grundlag tage stilling til, om indsatsen bør udvides eller forlænges.

Den samlede evaluering skal besvare følgende overordnede evalueringsspørgsmål:
Hvordan vurderer elever og lærere, at DM i Fagene har betydning for læring og motivation hos de deltagende elever?

Herunder sætter dette statusnotat fokus på:

1. De deltagende elever
2. De deltagende elevers læring
3. Inspiration til den gode undervisning
4. Udviklingen af DM i Fagene
5. Udvidelse og forlængelse af DM i Fagene.

Første punkt skal give viden om, hvilke elever DM i Fagene henvender sig til. Hvad kendetegner de elever, der deltager i DM i Fagene, og hvilke elever deltager ikke i DM i Fagene?

Andet punkt skal give viden om, hvilken betydning DM i Fagene har for de deltagende elevers læring og motivation. Hvilke elementer i DM i Fagene lærer de deltagende elever af, og hvilke elementer motiveres de deltagende elever i særlig grad af?

Tredje punkt skal give viden om, hvilke muligheder og udfordringer der er med hensyn til at lade den daglige undervisning inspirere af elementer i DM i Fagene.

Fjerde punkt skal give viden om mulige udviklingspotentialer i forbindelse med afholdelsen af DM i Fagene.

Femte punkt skal give viden om, hvilke muligheder og udfordringer der er forbundet med at udvide DM i Fagene til andre klassetrin end 8. og 9. klasse og forlænge DM i Fagene ud over den treårige periode.

2.2 Metode

I dette afsnit beskriver vi undersøgelsens datagrundlag.

De data, der ligger til grund for dette statusnotat, er indsamlet ved hjælp af følgende kilder:

- Spørgeskema
- Gruppeinterviews med deltagere til de regionale mesterskaber og landsmesterskaberne
- Telefoninterviews med deltagende elevers lærere.

Metoden til indsamling fra hver af de tre datakilder præsenteres i det følgende.

Spørgeskema

Spørgeskemaet er udarbejdet af EVA, og spørgsmålene er efterfølgende kvalitetssikret i samarbejde med DSE og UVM. Efter elevernes besvarelse af spørgeskemaet er der gennemført pilottest med en række elever for at kvalitetssikre skemaet til de kommende år. DSE har stået for opsætning og udsendelse af spørgeskemaet og indsamling af data. EVA har stået for udvikling og pilottest af spørgeskemaet og analyse af data.

De 855 elever, som har deltaget i skolekvalifikationerne, har modtaget spørgeskemaet i forbindelse med opgaverne til skolekvalifikationerne. Spørgeskemaet bestod af fem spørgsmål, der særligt berørte kendskabet til DM i Fagene og motivationen for deltagelse. Da alle 855 elever har besvaret spørgeskemaet, er der tale om en svarprocent på 100. Det betyder, at der ikke er behov for at gennemføre en bortfaldsanalyse.

Som følge af problemer med udsendelsen af spørgeskemaet har ti elever modtaget og besvaret spørgeskemaet ad to omgange. Eleverne er efterfølgende blevet identificeret, og data er blevet rensset for dobbeltbesvarelser.

I de tilfælde, hvor der er udarbejdet krydstabeller med baggrundsvariable, er tabellerne testet for signifikante sammenhænge. Kun krydstabeller med signifikante sammenhænge er præsenteret i rapporten og tabelrapporten.

Gruppeinterviews med deltagere til de regionale mesterskaber og landsmesterskaberne

EVA deltog 3. februar i afviklingen af de regionale mesterskaber og landsmesterskaberne. I den forbindelse gennemførte vi fem gruppeinterviews. Rekrutteringen af deltagere til gruppeinterviewene stod DSE for på baggrund af karakteristika, der var udvalgt af EVA på forhånd, såsom geografi, køn, etnicitet, fag og deltagelse i enten holdkonkurrence eller individuel konkurrence.

Gruppeinterviewene fordelte sig som følger:

- To gruppeinterviews med deltagere i de individuelle regionale mesterskaber
- To gruppeinterviews med deltagere i holdkonkurrencen ved de regionale mesterskaber
- Et gruppeinterview med deltagere i de individuelle landsmesterskaber.

Herudover var der planlagt et gruppeinterview med deltagere fra holdkonkurrencen ved landsmesterskaberne. Dette blev dog aflyst på dagen som følge af forsinkelser i programmet. Der blev i stedet afholdt to telefoninterviews med elever, som havde deltaget i holdkonkurrencen ved landsmesterskaberne.

Telefoninterviews med lærere

Derudover blev der afholdt fem telefoninterviews med lærere, hvis elever har deltaget i DM i Fagene. I et tilfælde havde læreren ikke selv deltaget under afholdelsen af DM i fagene 3. februar. Den pågældende lærer havde dog viden om DM i Fagene og kendskab til, hvordan arrangementet var forløbet.

Analyse

Data er blevet transskriberet og kodet efter analytisk udvalgte temaer. En systematisk kvalitativ analyse har gjort det muligt for os at læse på tværs af data med henblik på at gennemføre en fælles analyse på tværs af datakilderne. Muligheden for at læse på tværs af data for hvert tema har sikret et sammenhængende billede af de nuancer, som de forskellige datakilder bibringer evalueringen.

3 DM i Fagene – skoleåret 2016/17

3.1 De deltagende elever

Elever, der deltager i DM i Fagene, synes, at mesterskaberne er spændende, fordi det er en konkurrence, det er udfordrende, der tilbydes en anderledes tilgang til læring, og der er fokus på at være dygtig. Samtidig er der et klart skel mellem de elever, der deltager i de individuelle mesterskaber, og de elever, der deltager i holdmesterskaberne. Elever, der deltager i de individuelle mesterskaber, bliver i særlig grad beskrevet som fagligt toppræsterende, mens der i holdmesterskaberne er plads til både toppræsterende elever og elever, som præsterer godt, men ikke nødvendigvis er toppræsterende.

Dette afsnit fokuserer på de deltagende elevers karakteristika, og om der er forskel på elevernes karakteristika, afhængigt af om de deltager i holdkonkurrencen eller i de individuelle konkurrencer.

I spørgeskemaet er de deltagende elever blevet spurgt om, hvad de synes, er spændende ved DM i Fagene. Fordelingen af elevernes svar fremgår af tabel 1.

Tabel 1
Hvad synes du, er spændende ved DM i Fagene? (n = 848)

	Antal	Procent
Jeg har ikke sat mig ind i, hvad DM i Fagene handler om	282	33 %
Det er en konkurrence	251	30 %
Det er udfordrende	187	22 %
Der tilbydes en anderledes tilgang til læring, end jeg normalt ser i skolen	168	20 %
Der er fokus på at være dygtig	156	18 %
Det er muligt at dyrke en faglig interesse	147	17 %
At der er mulighed for at se en sammenhæng mellem det, jeg lærer i skolen, og det, jeg skal bruge det til	138	16 %
Det er muligt at stille op både individuelt og i hold	97	11 %
Der er fokus på kreativitet og innovation	68	8 %
Der er fokus på tværfaglighed	41	5 %
Andet	31	4 %
Total	1566	185 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %, og antallet summer op til mere end antallet af respondenter.

Tabellen viser, at 30 % af eleverne angiver, at DM i Fagene er spændende, fordi det er en konkurrence, mens 22 % angiver, at DM i Fagene er spændende, fordi det er udfordrende. Hhv. 20 % og 18 % angiver, at DM i Fagene er spændende, fordi der er en anden tilgang til læring end i skolen, og fordi der er fokus på at være dygtig. Endvidere angiver 33 %, at de i forbindelse med deres deltagelse i skolekvalifikationerne ikke havde sat sig ind i, hvad DM i Fagene handler om. Dermed er det især konkurrenceelementet og udfordringen i at deltage, som eleverne angiver som spændende. I anden række kommer de mere faglige argumenter. For hver tredje elev har

deltagelsen i DM i Fagene ikke været drevet af nogen særlige overvejelser, da de ikke på forhånd havde sat sig ind i konkurrencen.

3.1.1 De individuelle konkurrencer og holdkonkurrencen tiltrækker forskellige typer

Når elever og lærere i interviewene bliver spurgt om, hvordan de oplever deltagerne til DM i Fagene, opstår der et klart skel mellem de elever, som deltager på et hold, og de elever, som deltager i de individuelle konkurrencer.

Der tegner sig et klart billede af, at de elever, der deltager i de individuelle konkurrencer, er blandt de dygtigste elever i deres respektive klasser. Fx forklarer en lærer, at han oplever, at det er 12-talseleverne, som finder den individuelle konkurrence spændende. Han fortæller samtidig, at eleverne, der deltager i de individuelle mesterskaber, godt kan lide at udfordre sig selv, er glade for at gå i skole og kan koncentrere sig i længere tid ad gangen. De interviewede lærere lægger også vægt på, at eleverne, der deltager i de individuelle konkurrencer, kan tage ansvar og har mod på at deltage alene. De interviewede elever har de samme overvejelser, men understreger samtidig, at de ikke er glade for betegnelsen 12-talselever.

For de elever, som deltager på et hold, er andre elementer vigtige. De er fx glade for at få lov til at samarbejde, og sammenholdet på holdet er en vigtig del af mesterskaberne for dem. Samtidig fortæller både elever og lærere i interviewene, at der kan være et fagligt spænd mellem eleverne på de enkelte hold. Flere elever får en rolle på holdene, så de kan bidrage til at løse opgaverne, også selvom de ikke nødvendigvis er toppræsterende. En lærer forklarer i den forbindelse, at netop holdkonkurrencen kan hjælpe nogle elever til at forstå, at de har kompetencer, som kan bruges og er vigtige for, at et hold kan fungere.

Dermed ser vi, at der er en forskel i det faglige niveau mellem deltagerne i de individuelle konkurrencer og deltagerne i holdkonkurrencen. Hvor deltagerne i de individuelle konkurrencer er fagligt toppræsterende, er deltagerne i holdkonkurrencen mere blandede, og her er der også plads til de elever, som præsterer godt, men ikke er toppræsterende.

3.1.2 En gruppe elever finder ikke DM i Fagene relevant

Når de deltagende elever og lærerne skal beskrive, hvilke elever der ikke deltager i DM i Fagene, falder svarene i to hovedkategorier, som handler om enten faglige eller personlige overvejelser.

For de faglige overvejelser gør det sig gældende, at det især er elever med faglige udfordringer, der ikke deltager. Som nævnt gælder det dog især de individuelle mesterskaber. Men det er dog stadig et væsentligt parameter, at de elever, som i forvejen er udfordret af pensum på 8.- eller 9.-klasseniveau, ikke har lyst til at deltage i DM i Fagene og dermed blive yderligere udfordret.

De personlige overvejelser går i flere retninger. I interviewene fortæller flere elever, at nogle af deres klassekammerater har valgt ikke at deltage i DM i Fagene, fordi de er bange for at vise interesse for arrangementet og udstille deres evner og dermed risikere at blive stemplet som en nörd. Desuden nævner både lærere og elever, at nogle elever ikke ønsker at bruge så meget tid på skolerelaterede aktiviteter. Lærerne pointerer også, at de har elever, som ikke er modne, selvstændige eller udadvendte nok til at have lyst til at deltage i et arrangement som DM i Fagene.

I lærerinterviewene er det dog samtidig en væsentlig pointe, at et arrangement som DM i Fagene ikke skal være for alle. Det begrundes med, at der i sidste ende skal findes en vinder, og at arrangementet mister sin berettigelse, hvis alle elever i grundskolens 8. og 9. klasse kan deltage. Det er et vilkår, når man vil kåre en danmarksmester i dansk, matematik og idræt, at bestemte grupper af elever ikke kan eller vil deltage. Dette giver anledning til en overvejelse om, hvorvidt der findes initiativer, der tilgodeser de elever, der er fagligt udfordrede.

3.2 De deltagende elevers læring

Forud for elevernes deltagelse i DM i Fagene forventer eleverne især at få en sjov oplevelse med andre og at få styrket deres faglighed gennem deres deltagelse. Efter deres deltagelse fremhæver de deltagende elever især opgavernes udformning som positivt. De problemorienterede, tværfaglige caseopgaver giver eleverne et indblik i, hvordan fagene kan anvendes i praksis. Eleverne fremhæver også tidspresset og konkurrenceelementet, fordi det har en motiverende effekt på eleverne op til og under deres deltagelse.

Dette afsnit tager udgangspunkt i, hvilke forventninger de deltagende elever havde til deres deltagelse i DM i Fagene, hvilke oplevelser eleverne havde under DM i Fagene, og herunder hvilken betydning DM i Fagene har for de deltagende elevers læring, motivation og afklarethed med hensyn til ungdomsuddannelser.

3.2.1 Eleverne forventer en sjov oplevelse med andre og styrket faglighed

Eleverne forventer i særlig grad, at deres deltagelse i DM i Fagene giver dem en sjov oplevelse med andre og styrker dem fagligt. Tabel 2 viser fordelingen af elevernes svar på, hvad de forventer at opnå ved deres deltagelse i DM i Fagene.

Tabel 2

Hvad forventer du at opnå med din deltagelse i DM i Fagene? (n = 841)

	Antal	Procent
At få en sjov oplevelse med andre	392	47 %
At blive bedre fagligt	371	44 %
At blive klogere på, hvad jeg vil	242	29 %
At blive bedre til at samarbejde	130	15 %
At få nye venner	53	6 %
Andet	98	12 %
Total	1286	153 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %, og antallet summer op til mere end antallet af respondenter.

Tabellen viser, at 47 % af de deltagende elever angiver, at de forventer at få en sjov oplevelse med andre, mens 44 % af de deltagende elever angiver, at de forventer at blive bedre fagligt. 29 % angiver, at de forventer at blive klogere på, hvad de vil. Samtidig viser tabellen, at kun et fåtal af eleverne forventer at blive bedre til at samarbejde og at få nye venner. 15 % af de deltagende elever angiver, at de forventer at blive bedre til at samarbejde, mens 6 % angiver, at de forventer at få nye venner.

Det er i særlig grad pigerne, der har forventninger om at blive bedre fagligt gennem deres deltagelse i DM i Fagene. Dette bliver tydeligt, når elevernes svar krydses med køn. Der er en signifikant forskel i drengenes og pigernes svar på, om de forventer at blive bedre fagligt (jf. appendiks A). 50 % af pigerne forventer at blive bedre fagligt gennem deres deltagelse. Til sammenligning har 38 % af drengene en forventning om det samme.

3.2.2 Elevernes læring og motivation styrkes

Under DM i Fagene får eleverne indblik i, hvordan de skal bruge de færdigheder, som de lærer i den daglige undervisning. Denne indsigt får eleverne gennem de problemorienterede, tværfaglige caseopgaver, der for mange af eleverne er en glædelig afveksling fra, hvordan den daglige undervisning foregår. Tidspresset er også en ny faktor for mange af eleverne. Herigennem får de indsigt i, hvordan de arbejder under pres. Nogle af eleverne motiveres af dette tidspres. ligesom konkurrenceelementet også motiverer eleverne.

Eleverne kan lide problemorienterede, tværfaglige caseopgaver

Eleverne fremhæver særligt tre elementer, når de taler om læring i forbindelse med deres deltagelse i DM i Fagene.

- Problemorienteret opgave uden ét facit
- Tværfaglig opgave
- Caseopgave.

Flere elever fremhæver de problemorienterede opgaver som et nyt og spændende element. Eleverne peger på, at denne type opgave er særlig god, da den har flere løsninger. Med andre ord ligger løsningen ikke lige til højrebænet, og eleverne oplever, at de er nødt til at tænke ud af boksen og på andre måder, end de er vant til fra den daglige undervisning, for at komme frem til resultatet. Også tværfagligheden i opgaverne tiltaler eleverne. DM i Fagene får fagene til at hænge sammen på nye måder, som eleverne ikke har set før. Eleverne er ligeledes begejstrede for, at opgaverne tager udgangspunkt i cases fra den virkelige verden. De påpeger i den forbindelse, at det blandt andet bliver mere spændende at løse opgaverne, når de ved, at problematikkerne i opgaverne kommer fra virkelige firmaer.

Eleverne fremhæver desuden, at de problemorienterede, tværfaglige caseopgaver til DM i Fagene giver dem indblik i, hvordan deres viden fra skolen hænger sammen med resten af verden. En elev udtrykker fx:

Man lærer at anvende det [de færdigheder, man opnår i den daglige undervisning], fordi der ikke bare stod fx "nu skal du måle sådan og sådan". Man skal selv finde ud af, hvordan man skal løse opgaven. Fx havde vi en opgave med CO₂, hvor man selv skulle finde ud af, hvordan man skulle bruge det, man havde lært derhjemme.

Eleverne understreger, at de ikke altid er klar over, hvordan de skal bruge den viden, som de får igennem den daglige undervisning, men at de igennem DM i Fagene lærer, hvad fagene kan bruges til.

Tidspresset er nyt for eleverne

Både elever og lærere peger på, at tidspresset, som eleverne er under til DM i Fagene, er nyt for eleverne. Flere elever fortæller, at tidspresset er motiverende, og at de på grund af tiden bliver tvunget til at være 100 % til stede i situationen. Eleverne oplever, at de til DM i Fagene bliver presset på en anden måde, end de er vant til fra den daglige undervisning. Fx udtrykker en elev, der deltog i de individuelle konkurrencer, hvordan det var nyt, at ingen blev færdige en halv time før tid:

Man fik tid nok til at lave det, men ikke mere. Der var ingen, der ville have en halv time tilbage. I folkeskolen sidder de bedste og er en halv time foran de andre.

Da en del af eleverne, der deltager i DM i Fagene, netop tilhører den bedste del af deres klasse, er tidspresset nyt for dem. Interviewene med lærerne understøtter denne pointe og lærerne fremhæver, at eleverne til DM i Fagene får øjnene op for, hvordan de fungerer og ikke fungerer under tidspres.

De deltagende elever motiveres af konkurrencen

Både elever og lærere er enige om, at konkurrenceelementet til DM i Fagene har betydning for, at de deltagende elever engagerer sig i DM i Fagene. Når eleverne i interviewene taler om, hvilke elementer ved DM i Fagene de finder motiverende, træder konkurrenceelementet særlig tydeligt frem.

Eleverne beskriver særligt muligheden for at sammenligne sig selv med andre og muligheden for at vinde titler og præmier som motiverende. Flere af eleverne drager også paralleller til sportsturneringer og udtrykker, at det er positivt, at det nu ikke kun er sportsengagerede elever, der har mulighed for at konkurrere, men at bogligt engagerede elever nu også har mulighed for at vinde og få en pokal med hjem.

Samtidig udtrykker eleverne, at de godt kan lide at udfordre sig selv og se, hvor langt de kan nå i forhold til deres egne grænser. De motiveres af at se, hvor godt de klarer sig i opgaverne, og hvor langt de kan nå inden for en given tidsramme.

Eleverne vil gerne klare sig så godt som muligt til mesterskaberne. Det motiverer ifølge en lærer blandt andet eleverne til selv at opsøge læring forud for mesterskaberne, hvis der er elementer, de føler sig usikre i:

Dem i matematik var i løbet af ugen inde og spørge om forskellige ting. Det er rart, at de er opsøgende om et fag i stedet for bare at sidde på deres stole og vente på undervisning. Da det begyndte at komme tæt på, og de læste "hvordan forbereder du dig", begyndte de at gå op i det, fordi de gerne ville gøre det godt til konkurrencen.

Samtidig understreger læreren dog, at det i særlig grad er konkurrenceelementet, eleverne fandt motiverende, og at de, når konkurrencen er slut, højst sandsynligt vil vende tilbage til vanterammer og deres normale tilgang til det at gå i skole.

3.2.3 Elever i 8. klasse forventer i højere grad afklarethed gennem DM i Fagene

I spørgeskemaundersøgelsen angiver 29 % af eleverne, at de gennem deres deltagelse i DM i Fagene ønsker at blive klogere på, hvad de gerne vil. Og det er i særlig grad elever i 8. klasse, der angiver, at de ønsker at blive klogere på, hvad de vil. Dette afspejler sig i spørgeskemaundersøgelsen, når elevernes forventninger til deres deltagelse i DM i Fagene krydses med, hvilken årgang eleverne går på. Tabel 3 viser elevernes forventninger fordelt på årgange.

Tabel 3

Hvad forventer du at opnå med din deltagelse i DM i Fagene? Fordelt på klassetrin

	8. klasse (n = 437)	9. klasse (n = 392)	Total (n = 829)
At få en sjov oplevelse med andre	50 %	43 %	47 %
At blive bedre fagligt	48 %	41 %	44 %
At blive klogere på, hvad jeg vil*	35 %	22 %	29 %
At blive bedre til at samarbejde	18 %	12 %	15 %
At få nye venner	7 %	5 %	6 %
Andet*	8 %	15 %	12 %
Total	166 %	139 %	153 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %.

Note: Ud fra en beregning af konfidensintervaller kan det konkluderes, at der ved enkelte udsagn er en signifikant forskel i de to gruppers besvarelse. Stjernen (*) indikerer, at forskellen er signifikant.

Tabellen viser, at der er en signifikant forskel på elever i 8. klassen og elever i 9. klassen svar på, om de forventer at blive klogere på, hvad de vil. Det er i særlig grad elever i 8. klasse, der forventer at blive klogere på, hvad de vil. 35 % af eleverne i 8. klasse svarer, at de ønsker at blive klogere på, hvad de gerne vil, mens det tilsvarende gælder 22 % af eleverne i 9. klasse.

De tendenser, vi ser i tabellen, stemmer overens med, at der i løbet af 8. klasse kommer et særligt fokus på elevernes overgang til ungdomsuddannelse. I løbet af 8. klasse er eleverne blandt andet på introkurser, og det bliver vurderet, om de er uddannelsesparate. Eleverne i 9. klasse oplevede disse indsatser i løbet af 8. klasse og kan som følge heraf være blevet afklarede, mens eleverne i 8. klasse på tidspunktet for besvarelsen af spørgeskemaet endnu ikke var blevet vurderet uddannelsesparate eller ej.

I interviewene udtrykker både elever og lærere, at de elever, der deltager i de regionale mesterskaber og i landsmesterskaberne, allerede ved, hvilken ungdomsuddannelse de skal vælge. Eleverne bliver således ikke klogere på deres valg af ungdomsuddannelse gennem deres deltagelse i

DM i Fagene, men bliver højest bekræftet i det valg, de allerede har truffet. En forklaring på forskellen mellem de kvantitative og de kvalitative data kan være, at de elever, der havde en forventning om at blive afklarede, ikke er gået videre fra skolekvalifikationerne til de regionale mesterskaber. En anden forklaring kan være, at de elever, der angav, at de forventede at blive klogere på, hvad de ville, kan have nået at beslutte sig i månederne mellem skolekvalifikationen og de regionale mesterskaber. Dette scenarie synes sandsynligt for 9.-klasseseleverne, da der til de regionale mesterskaber og landsmesterskaberne var under en måned til, at uddannelsesparate elever i 9. klasse senest skulle indsende uddannelsesplan med ønske vedrørende ungdomsuddannelse.

3.3 Inspiration til den gode undervisning

Lærerne er positive over for den inspiration, som særligt opgaverne til DM i Fagene kan give dem i deres daglige arbejde. Både elever og lærere mener nemlig, at opgaverne er spændende og af høj kvalitet. Dette afsnit fokuserer på, hvordan DM i Fagene kan inspirere undervisningen ude på skolerne, og på kvaliteten af opgaverne til DM i Fagene

3.3.1 Lærerne lader sig inspirere af DM i Fagene

Gennem interviewene giver nogle lærere udtryk for, at DM i Fagene inspirerer dem til at tænke didaktik på en ny måde. Ligesom det i særlig grad er tværfagligheden og caseopgaverne, eleverne fremhæver, når de taler om læring, er det også tværfagligheden og caseopgaverne, som lærerne finder inspirerende.

Lærerne peger ligesom eleverne på, at eleverne gennem tværfaglige caseopgaver får lettere ved at se, at det, de lærer, er brugbart og nødvendigt for dem i fremtiden. Fx understreger en lærer, at når tre fag kombineres, åbner det op for at se andre vinkler på de enkelte fag end dem, eleverne er vant til. Samtidig åbner det op for kreativitet, innovation og elevindflydelse.

Eleverne hilser den afveksling, som tværfaglige caseopgaver kan medføre i den daglige undervisning, velkommen. De er dog samtidig opmærksomme på, at store caseopgaver ikke tiltaler alle elever, særligt ikke dem, der ikke er fagligt stærke. En elev udtrykker fx:

Jeg synes, det ville være fedt at få flere store opgaver fra virkeligheden en gang i mellem som brud med den almindelige undervisning [...] Jeg tænker, at folk, der har lidt sværere ved fagene, nok ville have lidt sværere ved at følge med og kunne løse opgaverne, hvis man ikke har det basale på plads.

Eleverne understreger, at de tværfaglige caseopgaver ikke skulle optage al tiden i skolen, men i stedet bruges til at skabe variation i undervisningen. Dermed peger eleverne på, at de især ser en fordel i den afvekslingen de tværfaglige caseopgaver ville skabe i undervisningen.

Flere lærere peger også på, at flere tværfaglige, casebaserede projekter vil skabe forandringer i hverdagen. I den forbindelse påpeger en lærer, at det på nogle skoler vil kræve et opgør med den faste tænkning af undervisning i fag i blokke af 45 minutters varighed. Ligeledes understreger lærerne, at tværfaglige caseopgaver vil indebære et nyt og tidskrævende samarbejde blandt lærerne i et årgangsteam. Lærerne påpeger dog, at opgaver fra DM i Fagene, der kan gøres tilgængelige via en materialebank, her kan have en stor betydning. Det er især udviklingen af opgaver i de tværfaglige projekter, som er tidskrævende. Ved kun at skulle planlægge forløbet og benytte de på forhånd udarbejdede tværfaglige opgaver ser lærerne en mulighed for, at de tværfaglige samarbejder bliver mindre tidskrævende. Overvejelser om materialebanken uddybes i afsnit 3.3.2.

Konkurrence i den daglige undervisning

Flere elever påpeger, at der ikke er meget konkurrence i den daglige undervisning, og udtrykker i den forbindelse, at flere konkurrencer ville have en motiverende effekt. Samtidig er de dog opmærksomme på, at det kan være svært at indføre konkurrenceelementer i den daglige undervisning, fordi konkurrence ikke nødvendigvis er sjovt for de elever, der er på et fagligt lavere niveau, og som ofte har brug for hjælp til at løse opgaver. Netop denne overvejelse om, hvorvidt konkurrence hæmmer eller øger motivationen, er flere elever inde på i interviewene, og der er i materialet ingen klar konklusion på, om der er brug for mere konkurrence i grundskolen.

Ovenstående giver anledning til at påpege, at elever, der deltager i DM i Fagene, udtrykker, at de motiveres af konkurrencer og præstationer (jf. afsnit 3.2.2). Der er dog en række forskellige motivationsformer, som grundskoleelever orienterer sig imod.¹ Med andre ord motiveres elever via forskellige elementer i undervisningen. Ud over konkurrencer og præstationer kan elever være motiveret af mestringsoplevelser, involvering i læreprocesser, gode relationer og ny viden. Det er derfor vigtigt, at være opmærksom på, at en indførelse af flere konkurrenceelementer i grundskolen ikke vil motivere alle elever men kun honorere én type elever.

3.3.2 Eleverne mødes af opgaver på et højt fagligt niveau

Blandt elever og lærere er der en generel tilfredshed med opgaverne til DM i Fagene. Begge gruppers tilfredshed bunder i opgavernes faglige niveau.

Både elever og lærere peger på, at opgaverne til de regionale mesterskaber og landsmesterskaber var på et højt fagligt niveau. Fx oplever en lærer, at opgaverne er på et højere fagligt niveau end det niveau, der undervises i til FP9. Ligeledes udtrykker en gruppe elever, at opgaverne er sværere end de opgaver, de er vant til at skulle løse i skolen, blandt andet fordi opgaverne er komplicerede og tager længere tid at sætte sig ind i. Det høje niveau ser både elever og lærere som en konsekvens af, at konkurrencen skal finde en danmarksmester, og der er derfor forståelse for og tilfredshed med det høje niveau i opgaverne. Fx udtrykker en elev: "Der skal være opgaver, som ikke alle løser, fordi ellers bliver vi allesammen danmarksmestre."

Nogle elever ser det høje niveau og den nye opbygning af opgaverne som en måde, hvorpå de kan få et indblik i, hvordan det vil være at gå på en ungdomsuddannelse. En elev fortæller blandt andet, at opgaverne til DM i Fagene minder om opgaver på en gymnasial ungdomsuddannelse, og at det motiverer hende i forbindelse med opgaveløsningen. Eksempelvis er matematikopgaverne mere teksttunge, end eleverne er vant til fra den daglige undervisning. En lærer kommenterer i relation til matematikopgaverne, at hans elever normalt løser matematikopgaver ved hjælp af elektroniske hjælpemidler, og at matematikopgaverne til DM i Fagene på det punkt ikke er tidssvarende, da opgaverne lægger op til, at eleverne skal tegne og skrive i hånden.

Også gennem idrætsopgavernes udformning får eleverne en smagsprøve på, hvad der kan vente dem på en ungdomsuddannelse. Lærerne påpeger fx, at opgaverne er mere teoretiske sammenlignet med den daglige undervisning. Fokusset på teori i idrætsopgaverne ligger desuden fint i forlængelse af den nye idrætseksamen, der blev indført i 2015.

Lærerne ser frem til en materialebank med opgaver

Flere lærere påpeger, at de har indtryk af, at de opgaver, eleverne skulle løse til de regionale mesterskaber og landsmesterskaberne, var anvendelige og af høj kvalitet. Som følge af lærernes oplevelse af opgavernes høje kvalitet ser flere frem til, at opgaverne bliver tilgængelige i en materialebank.

Når lærerne hilser det ekstra undervisningsmateriale velkomment, har det især stor betydning, at de kender til materialet og med egne øjne har set, at det fungerer med hensyn til eleverne.

Lærerne påpeger, at sandsynligheden for, at de vil bruge materialet i deres undervisning, øges, hvis det i forvejen er tænkt ind, hvordan materialet skal passe ind i lærernes hverdag og kan hjælpe dem med at få hverdagen til at hænge sammen. Derfor påpeger de lærere, der har set opgaverne, at det er en klar fordel, at læringsmål står beskrevet på opgaverne, mens de lærere, der ikke har set opgaverne, fremhæver vigtigheden af fokus på læringsmål i opgaverne. Denne gruppe lærere understreger, at det skal tænkes ind, hvilke kompetence- og læringsmål eleverne skal igennem på de forskellige trin, og at det skal fremgå af opgaverne, hvordan opgaverne hjælper til at nå målene. Hvis opgaverne lever op til og arbejder med de mål, eleverne skal igennem i undervisningen, er de nemlig lettere at anvende i undervisningen.

Lærerne fremhæver også, at det vil være en stor fordel, hvis der er tænkt på differentieringsmuligheder i opgaverne i materialebanken. Der skal være forskellige problemstillinger til eleverne, alt efter hvilket niveau de er på. En lærer peger på, at differentierede caseopgaver vil være en stor

¹ Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) 2016: 5 former for motivation, *Undervisning – for alle* #2.

hjælp, da det ofte er meget tidskrævende at formulere casebaserede opgaver – med fx samarbejde med eksterne samarbejdspartnere – fra bunden.

Desuden påpeger lærerne, at materialet helst skal være tilgængeligt i slutningen af et skoleår, for at de kan bruge det i det næste skoleår. Det er nemlig svært at flette ekstra materiale ind, når der først er lagt årsplaner. Især i 9. klasse, som er et kort skoleår, kan det være svært at finde tid til nye emner og materialer.

3.4 Udvikling af DM i Fagene

Det er især gennem lærere eller pædagoger, at eleverne får kendskab til DM i Fagene. Efter at eleverne er meldt til DM i Fagene, er det dog ikke længere muligt for dem at få information gennem lærerne, hvilket i nogle tilfælde giver anledning til forvirring. Desuden nævner både elever og lærere, at de i nogle tilfælde har fået mangelfuld eller misvisende information op til og under DM i Fagene, og at den praktiske organisering i nogle tilfælde var mangelfuld.

Dette afsnit fokuserer på de organisatoriske udfordringer og muligheder, som ligger i DM i Fagene. Da det er første år ud af tre, vil der naturligt være forbedringspotentialer og organisatoriske udfordringer, som der kan rettes op på. Dette afsnit er derfor en mulighed for at videregive de interviewede elevers og læreres perspektiver på arrangementet.

3.4.1 Information om DM i Fagene er primært personbåret

Når vi ser nærmere på, hvordan eleverne har fået viden om DM i Fagene, får vi et billede af, hvilke informationskanaler der har guidet elever til deltagelse, og herunder hvilke informationskanaler der kan udvikles mere. Fordelingen af elevernes svar på, hvordan de har fået viden om DM i Fagene, ses i tabel 4.

Tabel 4
Hvordan har du fået viden om DM i Fagene? (n = 843)

	Antal	Procent
Gennem lærere og/eller pædagoger på skolen	467	55 %
Gennem Danske Skoleelevers besøg på min skole (drop in)	188	22 %
Gennem et oplæg på skolen om DM i Fagene	174	21 %
Gennem plakater og/eller flyers på min skole	71	8 %
Gennem Facebook	62	7 %
Gennem venner	37	4 %
Gennem DM i Fagenes hjemmeside	32	4 %
Gennem skoleblad	14	2 %
Gennem annoncer på/i busser eller tog	18	2 %
Gennem familie	4	0 %
Andet	44	5 %
Total	1.111	132 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %, og antallet summer op til mere end antallet af respondenter.

Tabellen viser, at 55 % af eleverne angiver at have fået viden om DM i Fagene fra deres lærere eller pædagoger. 22 % af eleverne angiver at have fået viden om DM i Fagene gennem DSE's besøg på deres skole, og 21 % angiver at have fået viden om DM i Fagene gennem oplæg på deres skole om DM i Fagene. Således er det især den kommunikation, der har været drevet af en lærer eller pædagog på skolen eller en engageret repræsentant fra DSE, som har haft betydning for elevernes kendskab til DM i Fagene. Samtidig har digitale informationskanaler som Facebook og DM i Fagenes hjemmeside i meget mindre grad været kilde til information for eleverne.

Til spørgsmålet om, hvorvidt eleverne er blevet opfordret til at deltage, ses samme tendens. Her angiver 64 % af eleverne, at de er blevet opfordret til at deltage af deres lærer eller pædagog, mens 23 % af eleverne angiver, at ingen har opfordret dem (jf. appendiks A). Kun hhv. 9 % og 2 % af eleverne angiver, at enten deres venner eller forældre har opfordret dem til at deltage. Disse tal understøtter billedet af, at DM i Fagene primært er blevet promoveret på skolerne, hvor lærere og pædagoger har været med til at opfordre eleverne til deltagelse.

I forbindelse med evalueringen er det dog blevet klart, at ikke alle deltagere kun er blevet opfordret til at deltage. Både gennem de åbne svar i spørgeskemaet og gennem interviewene er der enkelte eksempler på elever, der udtrykker, at de ikke deltager frivilligt i DM i Fagene. Disse elever fortæller, at de er blevet bedt om at stille op af deres lærere. I et tilfælde er eleverne blevet udvalgt efter fagligt niveau, og i et tilfælde er et hold gået videre til de regionale mesterskaber uden at have deltaget i skolekvalifikationerne.

3.4.2 Informationsniveauet har været for lavt

Et gennemgående tema i interviewene med både elever og lærere er, at der har været for lidt eller for dårlig information i forbindelse med afholdelsen af DM i Fagene. Det har betydet, at både lærere og elever har brugt mere tid end forventet på at forstå såvel konkurrencens regler som praktiske informationer.

Behov for mere og bedre information op til konkurrencen

Da det er første gang, at DM i Fagene afholdes, har der været en række udfordringer med hensyn til den information, som er blevet givet til elever og lærere. Der har blandt andet været udfordringer med hensyn til informationen om, hvordan holdkonkurrencen fungerede.

En lærer fortæller fx, at eleverne i første omgang havde fået at vide, at holdene skulle konkurrere i ét fag. Da eleverne gik videre til de regionale mesterskaber, fandt de dog ud af, at de skulle konkurrere i alle tre fag samlet. Det betød, at nogle hold valgte ikke at stille op. Læreren vurderer, at flere elever ville have deltaget, hvis de havde kendt konceptet fra starten.

Flere lærere og elever understreger pointen om, at klar information er vigtig, både for at eleverne finder DM i Fagene interessant, og for at de deltagende elever er forberedte. En elev fortæller i forlængelse heraf, at han havde kvalificeret sig i både dansk, matematik og idræt i de individuelle mesterskaber og derfor forventede, at han skulle dyste i alle tre fag. Først på selve dagen for de regionale mesterskaber fandt han ud af, at han kun skulle deltage i idræt.

Både lærere og elever har ligeledes oplevet udfordringer med hensyn til manglende information, fordi lærerne har været afhængige af at få information om arrangementet gennem eleverne. Eleverne har selv været ansvarlige for at huske alt og give information videre til læreren, hvilket i nogle tilfælde har skabt forvirring. Det foreslås gennem interviewene, at der fremadrettet skal tilknyttes en kontaktperson (en lærer) til elevernes tilmelding, så lærerne kan holde sig opdaterede og hjælpe eleverne med at holde styr på informationerne. En lærer foreslår samtidig, at lærerne modtager informationen før eleverne, så de er forberedte på deres spørgsmål.

Uro og manglende information til de regionale mesterskaber og landsmesterskaberne

Til mesterskaberne 3. februar er der ligeledes eksempler på manglende og misvisende informationer.

Mesterskaberne blev ad flere omgange forsinket. Blandt andet gik landsmesterskaberne først i gang 20 minutter senere end planlagt. Eleverne oplever imidlertid, at de ikke fra starten fik et klart svar på, om det betød, at de havde mindre tid til at løse opgaverne, eller om de først skulle være færdige 20 minutter senere end planlagt. Blandt de interviewede elever har nogle også været i tvivl om de præcise regler for, hvordan samarbejdsopgaven til de individuelle regionale mesterskaber skulle løses. I samarbejdsopgaven blev eleverne inddelt i grupper på tre elever, som dyttede i hhv. dansk, matematik og idræt. Hver gruppe skulle i fællesskab løse en tværfaglig opgave på en time. Hvert 20. minut fik eleverne besked på, at de skulle gå videre til det næste fag. Eleverne havde imidlertid svært ved at få svar på, om de kun måtte arbejde med hvert af de tre

fag i 20 minutter, eller om de måtte fortsætte arbejdet med et fag, når de 20 minutter til et andet fag gik i gang. De svar, de fik fra dommerne, var i nogle tilfælde forskellige.

Endvidere oplevede nogle elever, at det under landsmesterskaberne var svært at få ro i hallen, hvor de sad. Der var flere tilskuere under landsmesterskaberne, fordi mange af eleverne ikke var gået videre fra de regionale mesterskaber. Det betød mere larm og gjorde det svært for eleverne at koncentrere sig. En elev oplevede, at der blev spillet bold tæt ved gruppens bord, hvilket var forstyrrende. Også elementet med afstemning via appen Kahoot!, hvor tilskuerne skulle vælge ord, der skulle indgå i elevernes besvarelse af danskopgaven, skabte en del uro i hallen, som forstyrrede eleverne. Uroen blandt tilskuerne, som både elever og lærere beskriver, giver anledning til overvejelser om, hvad elever, der ikke deltager i konkurrencen, skal foretage sig, og hvordan man holder tilskuerne i ro under konkurrencerne.

Fremadrettet er der således brug for at overveje, hvordan der kommunikeres med eleverne under mesterskaberne, og hvordan man håndterer de elever, som ikke selv deltager i landsmesterskaberne om eftermiddagen, således at de ikke forstyrrer de elever, som skal deltage i konkurrencerne.

Den praktiske organisering levede ikke op til forventningerne

Blandt de praktiske udfordringer er det især planlægningen af turen til Nørresundby Idrætscenter, herunder overnatning og forplejning, som både elever og lærere oplevede som utilfredsstillende. Samtidig påpeger lærerne dog, at det er forventeligt med udfordringer med hensyn til planlægningen, når det er første gang, at et så stort arrangement løber af stablen.

I interviewene giver lærerne udtryk for, at den organisatoriske del af arrangementet var problemfyldt. Blandt andet var der udfordringer med hensyn til planlægningen af busturen og tilstedeværelsen af personale fra DSE på de skoler, hvor eleverne overnattede. En lærer er især meget kritisk overfor, hvordan overnatningen forløb. Læreren oplevede, at der var alt for få voksne til at håndtere eleverne, og at DSE's medarbejdere hverken var forberedte til opgaven med at holde styr på eleverne eller med hensyn til de praktiske ting, såsom ankomsttidspunkt, hvornår lyset skulle slukkes, mv. Nogle elever havde svært ved at være hjemmefra uden opsyn og havde brug for voksne. Læreren overvejer samtidig, hvad der ville være sket, hvis en elev havde haft brug for at komme på skadestuen eller på anden måde kom til skade. Han anbefaler derfor på det kraftigste, at man overvejer, hvordan en eventuel overnatning skal forløbe i de kommende år.

3.4.3 Ikke alle deltagere ønsker at være stolte nørder

Som det tidligere er fremhævet, har nogle elever fravalgt at deltage i DM i Fagene, fordi de ikke ville stemples som nørder. Også blandt eleverne, der deltager i DM i Fagene, er der eksempler på elever, der ikke kan se sig selv under sloganet #destoltenørder. En elev nævner, at hun ikke opfatter sig selv som en nørd og derfor også tager afstand fra fortællingen om de stolte nørder. En anden elev påpeger, at man med logoet med de to tegneseriefigurer har ramt en meget bestemt forståelse af, hvad en nørd er – med bøger og briller – som han ikke nødvendigvis kan se sig selv i. Eleverne påpeger dermed, at præsentationen af konkurrencen har en betydning for, hvem der især er tænkt som deltagere.

3.5 Udvidelse af DM i Fagene

Det er i særlig grad potentialet i udvidelsen af DM i Fagene over tid og til andre fag, som elever og lærere fremhæver som positivt. Modsat oplever særligt lærerne, at der vil være en række udfordringer i forbindelse med at udvide til andre klassetrin. Dette afsnit præsenterer elevers og læreres syn på, hvorvidt og hvordan DM i Fagene kan udvides over tid, til flere årgange og til flere fag.

3.5.1 Udvidelse til andre klassetrin skaber udfordringer, som skal overvejes

Forskellige perspektiver spiller ind på spørgsmålet om, hvorvidt DM i Fagene skal udvides til andre klassetrin end 8. og 9. klasse. Da 7. klasse hører til udskolingen på mange skoler, er det et syns-

punkt, at det vil være naturligt at udvide mesterskaberne til dette klassetrin. Det skaber dog overvejelser om, hvorvidt der skal være konkurrencer for hver årgang, da flere vurderer, at springet fra 7. til 9. klasse er for stort til, at eleverne kan konkurrere i de samme opgaver.

Med hensyn til udvidelsen af DM i Fagene til mellemtrinnet er der flere overvejelser i spil. For det første oplever både lærere og elever, at der er andre arrangementer og konkurrencer på mellemtrinnet, og derfor er der ikke nødvendigvis plads til endnu en konkurrence. De nævner eksempelvis Naturfagsmaraton, som arrangeres af Naturvidenskabernes Hus, og Smart Parat Svar, som arrangeres af Slots- og Kulturstyrelsen, landets børnebiblioteker og TV 2-regionerne. Derudover kan selve turen med overnatning og transport blive både for lang og for stor en mundfuld for de mindre elever, måske især med hensyn til at skulle deltage i de individuelle konkurrencer. En lærer sætter ligeledes spørgsmålstegn ved, om det nuværende organisatoriske koncept vil kunne håndtere de yngre elever, som har sværere ved at sidde stille og vente på, at konkurrencerne er færdige.

En elev siger, at det i hans øjne også er spændende for de yngre elever at se frem til et mesterskab, som de kan deltage i, når de bliver ældre.

3.5.2 Ønske om udvidelse ud over de tre år

Der er bred enighed blandt både elever og lærere om, at det er en god ide at lade DM i Fagene fortsætte ud over de tre år, der allerede er planlagt. En lærer beskriver det sådan:

For mig at se, så kan traditioner noget – ligesom i idræt, hvor man kæmper om DM i skolehåndbold og skolefodbold [...]. Men det tager tid, hvis man vil have den tradition med DM i Fagene.

Netop argumentet om, at det tager nogle år, før eleverne kender konceptet, går igen i flere interviews, og både lærere og elever påpeger i forlængelse heraf, at en udvidelse vil gavne arrangementet.

3.5.3 God opbakning til en bredere vifte af fag

Interviews med både elever og lærere viser, at der er god opbakning til at udvide DM i Fagene med andre fag. Der nævnes fag som biologi, fysik og samfundsfag. Generelt er eleverne meget interesserede i at deltage i deres yndlingsfag. En lærer nævner ligeledes, at DM i Fagene kan give et boost til de fag, som man kan konkurrere i, og at det kan gøre de fag (fx engelsk), som eleverne også skal have på deres ungdomsuddannelse, mere interessante for eleverne.

Appendiks A

Tabelrapport

Frekvenstabeller

Tabel 1

Hvordan har du fået viden om DM i Fagene? (n = 843)

	Antal	Procent
Gennem lærere og/eller pædagoger på skolen	467	55 %
Gennem Danske Skoleelevers besøg på min skole (drop in)	188	22 %
Gennem et oplæg på skolen om DM i Fagene	174	21 %
Gennem plakater og/eller flyers på min skole	71	8 %
Gennem Facebook	62	7 %
Gennem DM i Fagenes hjemmeside	32	4 %
Gennem venner	37	4 %
Gennem annoncer på/i busser eller tog	18	2 %
Gennem skoleblad	14	2 %
Gennem familie	4	0 %
Andet	44	5 %
Total	1.111	132 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %, og antallet summer op til mere end antallet af respondenter.

Tabel 2

Er der nogen, der har opfordret dig til at tilmelde dig DM i Fagene? (n = 852)

	Antal	Procent
Ja, lærere og/eller pædagoger på min skole	541	64 %
Nej, der er ingen, der har opfordret mig	197	23 %
Ja, jeg er blevet opfordret, men ikke af de ovennævnte	87	10 %
Ja, mine venner	78	9 %
Ja, min familie	19	2 %
Total	922	108 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %, og antallet summer op til mere end antallet af respondenter.

Tabel 3
Hvad synes du, er spændende ved DM i Fagene? (n = 848)

	Antal	Procent
Jeg har ikke sat mig ind i, hvad DM i Fagene handler om	282	33 %
Det er en konkurrence	251	30 %
Det er udfordrende	187	22 %
Der tilbydes en anderledes tilgang til læring, end jeg normalt ser i skolen	168	20 %
Der er fokus på at være dygtig	156	18 %
Det er muligt at dyrke en faglig interesse	147	17 %
At der er mulighed for at se en sammenhæng mellem det, jeg lærer i skolen, og det, jeg skal bruge det til	138	16 %
Det er muligt at stille op både individuelt og i hold	97	11 %
Der er fokus på kreativitet og innovation	68	8 %
Der er fokus på tværfaglighed	41	5 %
Andet	31	4 %
Total	1.566	185 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %, og antallet summer op til mere end antallet af respondenter.

Tabel 4
Hvad forventer du at opnå med din deltagelse i DM i Fagene? (n = 841)

	Antal	Procent
At få en sjov oplevelse med andre	392	47 %
At blive bedre fagligt	371	44 %
At blive klogere på, hvad jeg vil	242	29 %
At blive bedre til at samarbejde	130	15 %
At få nye venner	53	6 %
Andet	98	12 %
Total	1.286	153 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %, og antallet summer op til mere end antallet af respondenter.

Tabel 5

Hvad forventer du at opnå med din deltagelse i DM i Fagene? Fordelt på køn

	Dreng (n = 414)	Pige (n = 427)	Total (n = 841)
At få en sjov oplevelse med andre	44 %	49 %	47 %
At blive bedre fagligt*	38 %	50 %	44 %
At blive klogere på, hvad jeg vil	29 %	29 %	29 %
At blive bedre til at samarbejde	13 %	18 %	15 %
At få nye venner	7 %	6 %	6 %
Andet*	16 %	7 %	12 %
Total	148 %	158 %	153 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %.

Note: Ud fra en beregning af konfidensintervaller kan det konkluderes, at der ved enkelte udsagn er en signifikant forskel i de to gruppers besvarelse. Stjernen (*) indikerer, at forskellen er signifikant.

Tabel 6

Hvad forventer du at opnå med din deltagelse i DM i Fagene? Fordelt på klassetrin

	8. klasse (n = 437)	9. klasse (n = 392)	Total (n = 829)
At få en sjov oplevelse med andre	50 %	43 %	47 %
At blive bedre fagligt	48 %	41 %	44 %
At blive klogere på, hvad jeg vil*	35 %	22 %	29 %
At blive bedre til at samarbejde	18 %	12 %	15 %
At få nye venner	7 %	5 %	6 %
Andet*	8 %	15 %	12 %
Total	166 %	139 %	153 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om DM i Fagene. Dataindsamlingen er foretaget af DSE for EVA. Analysen er foretaget af EVA.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at markere flere svar, hvorfor procenttallene summer op til mere end 100 %.

Note: Ud fra en beregning af konfidensintervaller kan det konkluderes, at der ved enkelte udsagn er en signifikant forskel i de to gruppers besvarelse. Stjernen (*) indikerer, at forskellen er signifikant.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

Østbanegade 55, 3.
2100 København Ø

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

Danmarks Evalueringsinstitut udforsker og udvikler kvaliteten af dagtilbud for børn, skoler og uddannelser. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

Læs mere om EVA på vores hjemmeside, www.eva.dk.
Her kan du også downloade alle EVA's udgivelser
– trykte eksemplarer kan bestilles via en boghandler.